

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Миколаївської області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2020 року

Опитування проводилося після оголошення про
пом'якшення карантинних заходів

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в II кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Миколаївської області у II кварталі 2020 року свідчать, що на тлі запроваджених протиепідеміологічних заходів респонденти очікують значне скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується значне зростання споживчих цін. Девальваційні очікування зросли¹.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **падіння обсягів виробництва товарів та послуг в Україні високими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 56.3% (у попередньому кварталі – 37.5%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 34.1%;
- **значне зростання цін на споживчі товари та послуги:** 62.5% респондентів очікували, що зростання цін понад 7.5%, у цілому по Україні – 45.1%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **прискорення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 87.5% респондентів (у попередньому кварталі – 56.3%), у цілому по Україні – 68.2%;
- **значне погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 37.5%, (у попередньому кварталі – 20.0%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 1.8%;
- **зменшення загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва:** баланс відповідей – «мінус» 31.3% (у попередньому кварталі – 56.3%, у цілому по Україні – «мінус» 0.1%). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку зростатимуть значно нижчими темпами: баланс відповідей – 20.0% (у I кварталі 2020 року – 60.0%);
- **значне скорочення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – по «мінус» 43.8% (у попередньому кварталі – 13.3% та 33.3% відповідно), у цілому по Україні – «мінус» 16.1% і «мінус» 10.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах високими темпами: баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у I кварталі 2020 року – «мінус» 6.3%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 17.3%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, більш стрімкими темпами** (баланс відповідей – 87.5%), ніж на **товари/послуги власного виробництва** (баланс відповідей – 37.5%) (у попередньому кварталі – 81.3% та 37.5% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів та послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют, ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 25.0% та 40.0% відповідно (у I кварталі 2020 року – 56.3% та 81.3% відповідно).

Головним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на сировину та матеріали. Значно вище, ніж у попередньому кварталі, оцінено вплив нестабільної політичної ситуації та надмірного регуляторного тиску (графік 5).

Очікується суттєве зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Підприємства, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом не змінилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

87.5% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.5%).

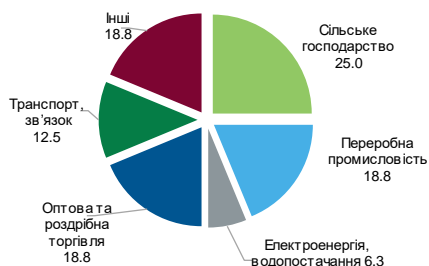
Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан** погіршився й оцінюється як **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у I кварталі 2020 року – 0.0%), у цілому по Україні – «мінус» 11.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** зменшився і є **нижчим, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 55.6% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємства області здатні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 18.8% (у попередньому кварталі – 26.7%).

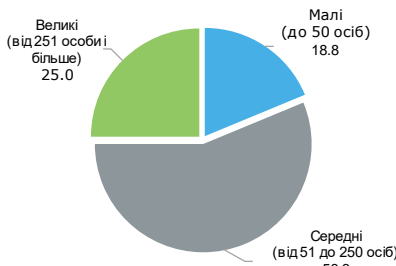
¹ Опитування проводилося після оголошення про пом'якшення карантинних заходів.

Паспорт вибірки^{2,3}

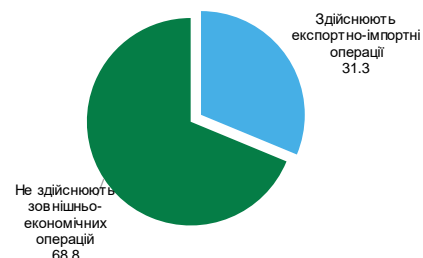
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

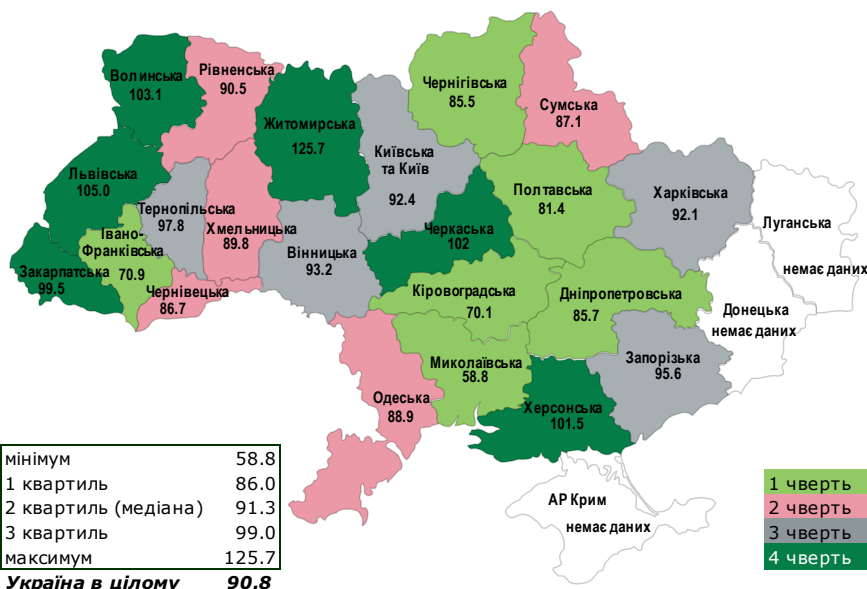

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 05 травня – 02 червня 2020 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями⁴, %

*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	18.8	12.5	12.5	20.0	-37.5
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	44.4	43.8	33.3	56.3	-31.3
інвестиційних витрат на проведення будівельних робіт	5.6	-11.8	0.0	13.3	-43.8
інвестиційних витрат на машини, обладнання та інвентар	22.2	11.8	17.6	33.3	-43.8
кількості працівників	-5.6	-31.3	-16.7	-6.3	-50.0

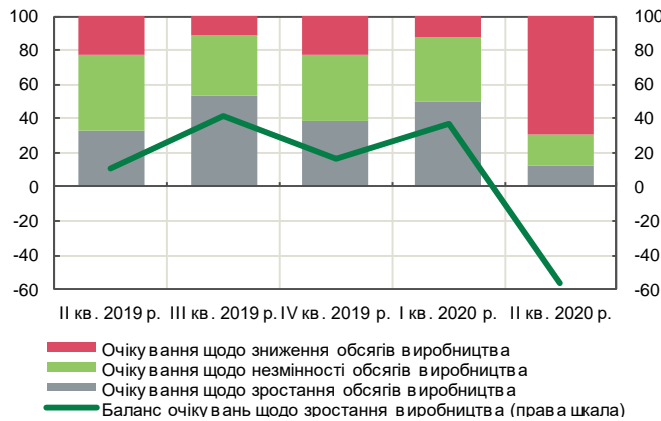
² Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

³ В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

⁴ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

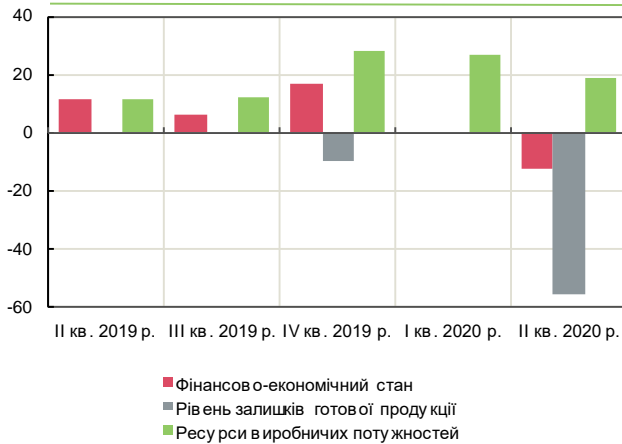
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

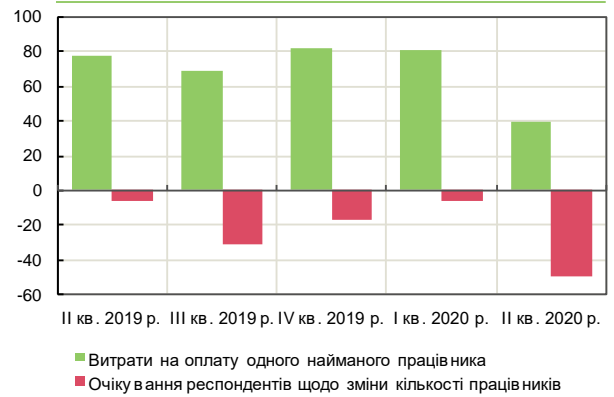
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

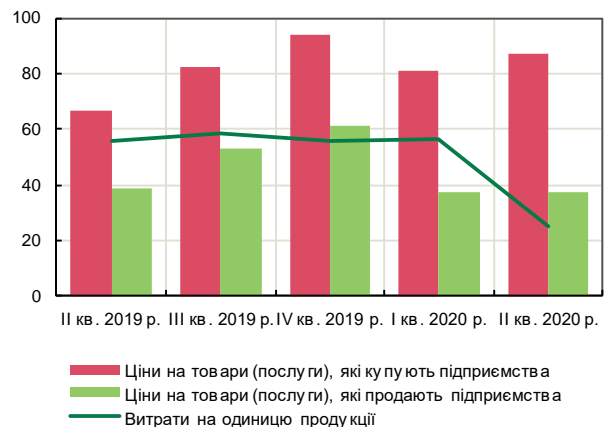
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

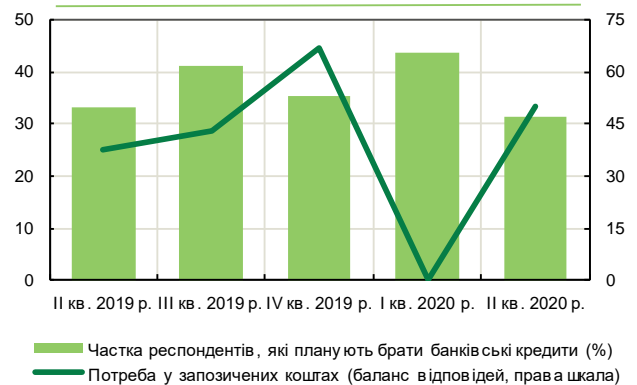
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

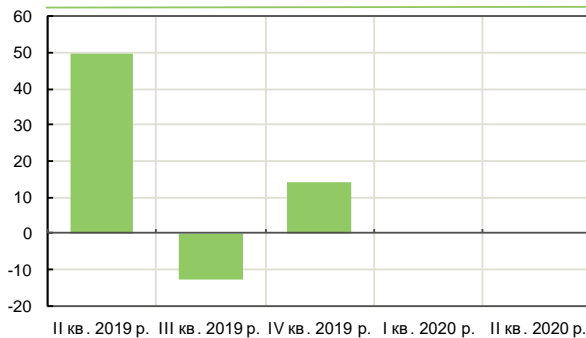
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

